

Jaana Husu-Kallio

24.3.2011

KOKOUS: EFSAN ADVISORY FORUMIN 39. KOKOUS

Aika: 15.-16.3.2011
Paikka: Parma, Italia
Suomen edustaja: Jaana Husu-Kallio, Evira

EFSA uudistaa organisaationsa ensi vuoden alusta pyrkien tehostamaan asiakaspalvelua ja työn tehokkuutta myös lisääntyneisiin ja lisääntyviin tehtäviin valmistautumiseksi. Tavoitteena on henkilöstön joustavampi käyttö tilanteen niin vaatiessa.

EFSA on julkaissut uuden ”Scientific cooperation between EFSA and Member States” –lehdykän, joka pohjaa AF- ja MB-ohjaukseen strategiatyössä. Paneeleista esittelyvuorossa oli Plant Health ja kasvinterveyden kansainvälisestä vaikuttamisesta käytiin vilkas keskustelu.

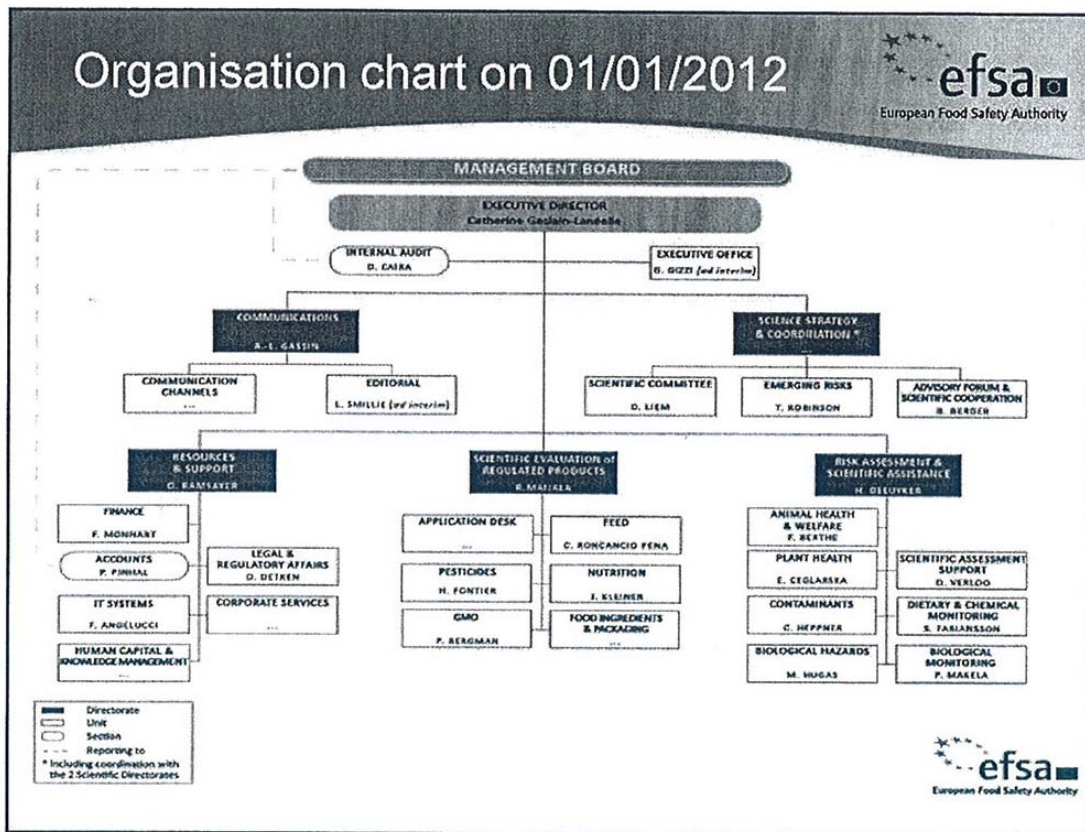
Kokouksen jälkimmäinen päivä oli yhdessä MB:n kanssa, jossa keskustelua käytiin siitä, missä EFSA on onnistunut jäsenmaiden kanssa ja missä olisi eniten kehitettävää. Tällainen yhteiskokous oli historian ensimmäinen.

Bulgarialla ja Makedonialla on uudet kansalliset elintarviketurvallisuusvirastonsa tammikuusta 2011. Bulgarian tavoitteena on noin 30 hengen riskinarviontiyksikkö. Montenegrosta oli ensi kertaa tarkkailijajäsen kokouksessa.

Strategian painopisteitä koskeva keskustelu jatkui aiempien kokousten ja ehdotusten pohjalta. Eniten keskustelua käytiin jälleen työnjaosta: mitä jäsenvaltiot tekevät ja mitä tulee tehdä EFSA-vetoisesti. Tätä jatkettiin seuraavana päivänä MB:n kanssa. Tämän vuoden prioriteetteja ovat uuselintarvikkeet uudistuvan lainsäädännön myötä, data collection edelleen eli miten käytettävissä oleva tieto saadaan hyödynnettyä EU-tasolla, yhteistyö DG Research:n kanssa prioriteeteista ohjelmiin ja rahoitukseen sekä riskiviestintä mm. Saksan dioksiiniuutisoinnista oppia saaneina.

PLH-paneelin työtä esitteli puheenjohtaja Michael Jeger. Edustajat, Suomen tavoin, oli hyvin briiffattu kysymään työnjaosta EPPOn kanssa käytettävissä oleviin henkilöresursseihin nähden ja työn päällekkäisyyden estämiseksi. Vuodesta 2006 toiminut paneeli on sinällään ollut tuottelias (57 kannanottoa) ja DG Sanco työllistää tehokkaasti erityisesti EU:n ulkopuolelta tuleviin riskeihin liittyen, kuten perunan tauteihin liittyen. EPPOn toimintakenttä on laajempi ja PLH:n rooli puheenjohtajan mukaan enemmän peer review näille arvioille, joissa EFSAn työstä poiketen myös sosioekonomiset näkökulmat huomioidaan. Tavoitteena on pyrkiä olemaan vahva vaikuttaja IPPC-standardeihin omaan tieteelliseen riskinarviointiin pohjaten. Kaikki olivat yksimielisiä priorisointikeskustelun tarpeesta, jotta käytössä olevat resurssit kohdistetaan oikein.

EFSA uudistaa organisaationsa ensi vuoden alusta, mutta sen mukaisesti aloitetaan pitkälti toimia jo 1.5. alkaen. e³-ohjelmaa on valmisteltu Deloitteen avustuksella huomioiden työn muutokset: arviointityön valtaisa lisääntyminen, strategiset muutokset, kuten mahdollinen maksullinen toiminta, paneelien toimintatapojen uudistus ja henkilöstön nykyistä tehokkaampi käyttö eli yllättävissäkin tilanteissa löytyy tekijöitä.

Arviointityön määrä on kasvanut valtaisesti, vuonna 2010 900 uutta hakemusta (joista 450 terveysväittämiin liittyen). Tänä vuonna EFSA:n budjetista kuluu noin 40 % tähän työhön. EFSA tulee teettämään arvioinnin toiminnastaan 2011/2012 ja siihen todennäköisesti sisällytetään osio maksullisuuden arviointia koskien, mitä on pohdittu komission johdolla myös jäsenmaiden kanssa.

IEP jäsenvaltioiden välinen tiedonvaihto on lisääntynyt selvästi tehdyn selvityksen mukaan. Sen lisäämistä tullaan edistämään laajentamalla oikeuksia tietojen saamiseksi ja avoimuuden lisäämiseksi sekä suunnitelmien että valmistuneiden raporttien ja tutkimusmateriaalin tehokkaammaksi hyödyntämiseksi.

Jäsenmaiden raportit käsittelevät:

NL:n yhteenvetoa Q-kuumeesta ja DE:n raporttia dioksiinitapauksesta, jossa ongelmat eivät liittyneet tälläkään kertaa ihmisten terveyteen, vaan viestinnän ja julkisuuden hallintaan.

Aspartaamin osalta todettiin sekä EFSA:n että ANSES:n tuoreet kannanotot siitä, ettei tutkimustuloksien myötä ole tullut esiin mitään, joka antaisi aihetta muuttaa aiempia arvioita. EFSA:n asiantuntijat kuitenkin tapaavat professori Soffritin, jotta ko. rottakokeista saataisiin käyttöön enemmän materiaalia kuin mitä julkaisussa on. UK:ssa on meneillään laaja kaksoissokkotutkimus selvittämään syitä henkilötason tuntemuksiin aspartaamista.

Japanin tilanteen osalta saatiin tietoa tuonneista ja komission tulevasta RASFF-ilmoituksesta seuranta- ja tutkimusten käynnistämiseksi.

Suomen toiveesta eri lisäaineiden kumulatiivisia vaikutuksia koskevaa työtä ja tarpeita tullaan käsittelemään EFSA:n yhteenvedon pohjalta. Toistaiseksi tutkimuksia on vielä vähän, kuten yhteisvaikutuksista yleensäkin. Jotkut jäsenmaat ovat Suomen tavoin aloittaneet työn kasvinsuojeluaineiden osalta (mm. ANSES), mutta todella vähäisessä määrin toistaiseksi.

Seuraavaa AF-kokousta isännöi Unkari puheenjohtajanaan toukokuun lopulla.

Kokouksen jälkimmäinen päivä oli yhteinen MB:n kanssa ollen historian ensimmäinen yhteiskokous. Tavoitteena oli EFSA:n toiminnan edelleen kehittäminen ja siihen liittyvä kokemusten vaihto. Valitettavasti DG Sancon pääjohtaja Testori-Coggi ei ollut päässyt paikalle.

Kokous korosti hyvää yhteistyötä EFSA:n ja jäsenmaiden kesken, tiedonvaihdon ja avoimuuden lisääntymistä vuosien varrella sekä monipuolisia yhteistoiminnan muotoja. FP-toiminta sai erityistä kiitosta.

Erilaisia näkemyksiä toki esiintyi: suuret jäsenmaat: DE ja FR korostivat omien virastojensa merkitystä, kun taas pienet ja keskisuuret korostivat EFSA:n merkitystä omien resurssien rajallisuuteen viitaten. Lopputulemana korostettiin kuitenkin, että molempia tarvitaan. Prioriteetit vaihtelevat kansallisista tarpeista riippuen, mutta EFSA:n rooli on EU-tasolla merkittävin ja sen roolia kansainvälisen tason päätösten pohjana tulisikin lisätä. Hyvänä esimerkkinä tästä tarpeesta ovat kasvinterveyden kansainväliset standardit.

Suurimmaksi kehittämiskohteeksi osoittautui paneelityöskentely. EFSA on ollut huolissaan jäsenmaiden tavoin panelistien saatavuudesta ja erityisesti parhaiden tieteellisten asiantuntijoiden saatavuudesta. Uusimmassa haussa osoittautui entistäkin vaikeammaksi saada maantieteellistä kattavuutta asiantuntijuuden rinnalla. Tieteellisen työn laadun takaamiseksi tuleekin pohtia uusia työskentelytapoja. Erityisesti korostettiin varsinaisen pohjatyön ”ulkoistamista”; hankkimista joltakin tai joiltakin jäsenmaiden organisaatioilta tai lisäämällä EFSA:n oman väen tieteellistä pätevyyttä. Sen jälkeinen paneelityö olisi enemmän peer review –tyyppistä, mikä tehostaisi nykymuotoista toimintaa. Myös arviointityön maksullisuuden pohtiminen EU-tasolla on välttämätöntä EMAn työn tavoin. Myös lainsäädännön kehittäminen voisi olla paikallaan osana tehostamista. Mikäli ”ostopalvelua” käytetään tulevassa nykyistä enemmän, siihen varattua budjettia tulee lisätä (nostettiin 8 M€:sta 12 M€:on tälle vuodelle) säästämällä muista menoista (erityisesti paneelien asiantuntijoille maksettavista), menetelmien harmonointia ja ohjeistamista tulee lisätä sekä luoda kattava laadunvarmistusjärjestelmä (jota edellytetään myös EFSA:ta tehtäväksi nyky muodossaan).

Käydyn keskustelun pöytäkirjan pohjalta EFSA valmistele ”discussion paper” –dokumentin, jota työstetään molemmilla foorumeilla. Yhteinen tavoite on: ”to optimise the use of the best expertise available”. Tähän samaan yhteyteen soveltuu EFSA:n omien rakenteiden ja työskentelytapojen kehittäminen.

Riskiviestinnän osalta keskustelu jäi vaatimattomaksi. Yhteistyö FP:n ja EFSA:n kesken uusien raporttien osalta toimii hyvin. Useissa maissa toimitaan Suomen FP:n tavoin: kaikki julkaistaan ao. sivuilla ja ”merkittävimmistä” tehdään tiedote kansallisten asiantuntijoiden kommentteilla lisätynä.

JAKELU Eviran jory, H. Kukkonen, K. Savela, K-M. Siekkinen
M. Aho, K. Heinonen, T-M. Martimo
S. Turunen